קדשי קדשים פרק שישי זבחים נח.

קדשי קדשים קדשים ששחטן בראש המזבח [6] רבי יוסי אומר [א]כאילו נשחטו בצפון ר' יוסי בר' יהודה אומר מחצי המזבח ולדרום כדרום מחצי המזבח ולצפון כצפון: **גמ'** אמר רב אסי א"ר יוחנן אומר היה ר' יוסי [ב]כוליה מזבח בצפון קאי ומאי כאילו מהו דתימא בעינן על ירך וליכא קמ"ל אמר ליה רבי זירא לרב אסי אלא מעתה לר' יוסי ברבי יהודה הכי נמי דחציו בצפון וחציו בדרום וכי תימא הכי נמי והא את הוא דאמרת משמיה דרבי יוחנן מודי רבי יוסי בר"י שאם שחטן כנגדן בקרקע פסולה [א] אמר ליה הכי קאמר רבי יוחנן שניהם מקרא אחד דרשו [ג]ובחת עליו את עולותיך ואת שלמיך ר' יוסי סבר כולו לעולה וכולו לשלמים ורבי יוסי בר' יהודה סבר חציו לעולה וחציו לשלמים דאי ס"ד כולו לעולה כשר השתא כולו לעולה כשר כולו לשלמים מיבעיא ואידך איצטריך ס"ד אמינא עולה הוא דדחיק ליה מקום אבל שלמים דלא דחיק ליה מקום אימא לא קמ"ל גופא אמר רב אסי אמר רבי יוחנן מודי רבי יוסי ברבי יהודה שאם שחטן כנגדן בקרקע פסולות [א] אמר ליה רב אחא מדיפתי לרבינא מאי כנגדן בקרקע אילימא אמה יסוד אמה סובב האי גופיה מזבח [ד] הוא ועוד מאי כנגדן בקרקע [ה] וכ"ת [ו] דעביד מחילות בקרקע ושחיט בהו וכי האי גוונא מי הוי מזבח והתניא [ז]מזבח אדמה תעשה לי [ח]שיהא מחובר מאדמה [ט] שלא יבנו לא על גבי מחילות ולא על גבי כיפין לא צריכא דבצריה בצורי אמר רבי זירא אפשר איתא להא דרבי יוחנן ולא תנינא לה במתני' נפק דק ואשכח [י]דתנן [יא]בירורו משם עצי תאינה יפים לסדר מערכה שניה של קטרת כנגד קרן מערבית דרומית משוך מן הקרן כלפי צפון ארבע אמות באומד חמש סאין גחלים ובשבת באומד שמונה סאין גחלים ששם היו נותנין שני בזיכי לבונה של לחם הפנים ומאי סימנא רבי יוסי היא דתניא

קדשי קדשים. כאילו נשחטו בצפון. גמ' יליף טעמא: **גמ'** אמר רבי יוחנן מודי רבי יוסי בר'. גמרא גמיר לה רבי יוחנן: **מאי כאילו.** הא ודאי בצפון נשחט: **אלא מעתה כו'.** זירא דממתני' גמיר לה רבי יוחנן להא דאומר היה רבי יוסי: **מודה רבי יוסי ברבי יהודה.** אע"פ שמכשיר לאזמר [ו] מתליא לצפון מודה הוא שאם שחטו כנגד אותו מקום מתחתיהם בקרקע פסולות [א]. ולקמיה מפרש היאך יכול לשחוט תחת המזבח: **ג"ל.** רב אסי הכי אמר ר' יוחנן כו' כלומר אומר היה רבי יוסי דקאמר ר' יוחנן לעיל לאו ממתני' גמר אלא הכי גמר לה מרבותיו וממתיתין לאו דמקום מזבח פליגי דגמרא רבי יוסי כולה בצפון וב' יוסי בר' יהודה נימא מליג בצפון [ז] אלא מדרשא [ח] דקרא: ה"ג **כולו לעולה וכולו לשלמים.** כולו לאו לשחיטת עולה דקדושת צפון עליו מגזירת הכתוב וכולו לאו לשלמים שהשלמים כשירין אף בצפון מק"ו בפיקרין דלעיל (דף נה.): **דדחיק לה מקום.** שמקומן קטן ודחוק שאין כשר לה אלא צפון ופעמים שהעולות מרובות ולא להם המקום והכשיר [ט] להן הכתוב לאם המזבח: **מאי כנגדן בקרקע.** הא ליכא לפרושי כנגדן בצלפה למזבח המזבח ובמערבו דאם כן לא הוה קשיא מילתא לרב אסי אמר לעולם לא למילף דלית ליה לרבי יוסי ברבי יהודה תני המזבח עומד בצפון דאפילו [י] הוא צפון נמי פסיל ליה לרבי יוסי [ברבי יהודה] ואפילו סמוך לכותל העזרה לפוני פוסל אם משון מכנגד זויות [יא] המזבח לפונה למזבח לו למערב דדייקינן [יב] על ירך דלאמר בס"ב (לעיל כ.) מיהו צפון מקרי מזבח בצפוני אי הוי כותל לפונים כנגד המזבח כולו אבל משון מכנגד המזבח לא הלכך על כרחך האי כנגדו [יג] דילפינן מינה דמקום המזבח לאו צפון הוא מתניי קאמר ומאי היא: **לי נימא.** אם שחטן על כניסת הסובב והיסוד האי לאו כנגדן הוא אלא מזבח ממש ומכשר בה רבי יוסי בר' יהודה דלקמני מאלי דאמר: **כיפין.** חלומים מרקמלו"ט [יד]: **דכגליה בצורי.** אם נמלך [טו] לקבר את המזבח [יז] ונשאר מאלה שלצפון פניו ושחטו שם פסולות ואע"ג דירך הוא פסיל ליה אלמא קנירת ליה בדרום [יח] עזרה הוא דאי לא מאמי פסיל ליה: **אפשר איתא להא דר' יוחנן.** דלאמר אומר היה רבי יוסי כוליה מזבח בצפון קאי ולא תנינן לה שום רמז במשנה כששה סדרים: **דק ואשכח.** במשנה [יט] תמיד: **בירורו משם.** מדיר העצים: **עצי תאנה יפין.** כשל תאנה היו רגילין. ונעשה אגדה הוא שבו היתה תקנה לאדם הלשון ויעשו [כ] להם חגורות (בראשית ג): **מערכה שניה של קטרת.** אצל מערכה גדולה היו מסדרין מערכה קטנה ליטול ממנה גחלים להכניס על מזבח הפנימי שלשה קנין לכל נקב וערב להקטיר עליהם קטרת ומסמכת יומא בפרק טרף בקלפי (דף מה:) בסופיה יליפין מקרא דעל מזבח המיוחל צריך להיות מערכה לכך: **כנגד** [כא] **מערבית דרומית.** של מזבח ומשוך אצל כנגד [כב] הקרן זה ומ"ש מזבח הימנה ולצפון ד' אמות: **משוך מן הקרן כלפי לפון ארבע אמות** גרס. וכן מליגו בסדר המזבח בתמנה [כג] תמיד: **כאומר חמש סאין גחלים.** לפי אומר ה' סאין גחלים היו נותנין שם עליה כך שיעורו לחתות בתוכו כלשון המזבח שהוא [כד] בסדר המזבח בתמנה לא נמצא. ולכך מסיל מכנגד המזבח דלמא לא נמצא. ולכך מסיל מכנגד המזבח דלמא לא נמצא. ולכך מסיל מכנגד המזבח דלמא